

Indhold

Forord 7

Ankomsten 9

Forordene 17

Bogen 42

Notatet 72

Afhandlingerne 86

Tillægget 109

Genkomsten 125

Litteratur og forkortelser 137

Forord

Med denne bog skildres en afgørende periode i Friedrich Nietzsches liv og tænkning, en periode hvis midte er året 1887. I dette år rejser Nietzsche som vanlig fra sted til sted, med Nice i Frankrig og Sils Maria i Schweiz som holdepunkter. Beretningerne om Nietzsches liv og behandlingerne af hans tænkning fra denne periode bærer præg af forenklinger og misforståelser. Det fortælles, at Nietzsche er tøvende og ubeslutsom, og at han alene færdiggør bogen *Om moralens genealogi*. Disse angivelser lader sig ikke fastholde efter en læsning af Nietzsches breve og værker. Snarere fremstår Nietzsche i disse måneder som beslutsom og forhåbningsfuld, og hans arbejde søger at afrunde hans tænkning. Det moralfilosofiske værk *Om moralens genealogi* er en del af en klynge af indbyrdes forbundne værker fra denne periode. Forud for bogens affattelse har Nietzsche udfærdiget en serie af nye forord til genudgivelserne af hans tidligere bøger. Og sideløbende hermed afslutter Nietzsche endog en sammenfattende fremstilling af sit filosofiske standpunkt i bogen *Vi frygtløse*. En bog der indføjes i genudgivelsen af *Den muntre videnskab*. Det er også i denne periode, at Nietzsche optegner *Lenzerheide-notatet* om den europæiske nihilismes historie. *Om moralens genealogi* udgør kun ét af disse arbejder fra dette tidsrum. De er alle indbyrdes forbundne, dels indholdsmæssigt, dels ved det, at de alle indgår i Nietzsches bestræbelse på at tilvejebringe et afrundende helhedsperspektiv på sit forfatterskab. Denne periodes værker udgør en opsummerende og uddybende præsentation af mere end 10 års tænkning. En hel sky af filosofi er her kondenseret til en dråbe. Denne bog er en præsentation og beskrivelse af denne vandklare dråbe, altså af Nietzsches fremstilling af sine filosofiske grundantagelser og kritikker, hans moral-psykologiske analyser og religionsfilosofiske indsigter, og af Nietzsches anvisning af en overskridelse af samtidens krise, den overleverede moralsk-religiøse ordens sammenbrud.

Denne bog er således en indføring i og udredning af Nietzsches filosofi anno 1887. Bogens fremstilling er biografisk indrammet. Nietzsches liv og færd i dette år følges tæt via en inddragelse af Nietzsches breve. Hans bevæggrunde for at tilvejebringe et overblik over sin tænkning skildres indledningsvis og kort i det første kapitel. I de efterfølgende ka-

pitler berettes om Nietzsches liv, anfægtelser og færden, og Nietzsches arbejde fra denne periode præsenteres og undersøges. Først forordenes selvbiografisk anlagte beskrivelser af en fri ånds dannelse, dernæst bogen *Vi frygtløse* og dens koncentrerede gengivelse af Nietzsches flersidige tankebevægelser. Herefter introduceres det centrale notat fra Lenzerheide og dets gengivelse af nihilismens opkomst. Et notat der peger frem mod den efterfølgende beskrivelse af *Om moralens genealogi* i kapitlerne om værkets to første afhandlinger og et tillæg. Der afsluttes med en præcisering af, at netop denne periodes klynge af værker og deres opgørelse over Nietzsches tænkning både afrunder forfatterskabet og indfrier Nietzsches forventninger til det planlagte, men aldrig tilendebragt ”hovedværk” *Viljen til magt. Forsøg på en omvurdering af alle værdier*.

Denne bog er skrevet ud fra håbet om at skabe en fornyet interesse for og forståelse af Nietzsches tænkning fra denne afgørende periode. Men den er også skrevet ud fra et ønske om at fremkalde den ekstraordinære og menneskelige, alt for menneskelige person Friedrich Nietzsche. Bogen er et studie i et afgrænset emne og en biografisk anlagt skildring. Den er en beretning om Nietzsches liv og færden i en kort og koncentreret periode og en undersøgelse af den klynge af værker, han skriver i dette tidsrum. Om det er lykkedes at forene de biografiske skildringer og de filosofiske analyser må være op til hver enkelt læser. For min egen del vil jeg blot anføre: at jeg overgiver disse sider med tvivlrådige følelser til offentligheden. Jeg ville gerne have skrevet en god bog. Sådan blev det ikke; men tiden, hvori jeg kunne forbedre den, er forbi.

København 2018 – Peter K. Westergaard